

ЭШЛАРЧИ

1991 йил
4 сентябрь
Чоршанба
№ 137 (14.812).
Баҳоси 10 тийин.

Ўзбекистон комсомол-
эшлари рўномаси

АССАЛОМУ АЛАЙКУМ, АЗИЗ МУШТАРИЙ!

السلام عليكم، عزيزي موثري!

Президент Фармони қандай бажарилмоқда?

Халқ депутатлари сьезди ўз ишини давом эттирмоқда

Ҳар ишда кўмакчи

Тошкентда «Алгоритмлашнинг ҳозирги муаммолари» мавзуда конференция очилди. Расман у жумҳурият конференцияси деб аталса ҳам, аммо аслида, бутуниттифок учрашувига айланган кетди. — Унда Ўзбекистон олимлари билан бирга Москва, Ленинград, Киев, Олмаота, Бишкек, Душанбе, Воронеж, Запорожье, Иркутск, Қозон, Новосибирск, Свердловск, Харьков, Чимкент ва бошқа шаҳарларнинг вакиллари қатнашмоқдалар. Бу ўринда илмий марказлардан ҳар бирини эслатиб ўтганимиз келадик: «Мамлакатнинг етакчи илмий марказлари ўзларининг янги ишлари, хулосалари, режалари ҳақида алгоритм ватанида ахборот беришни ўз бурчлари деб ҳисобладилар, чунки «Алгоритм» атамаси буюк юрдошимиз Ал-Хоразмий номидан келиб чиққан.

Ер кўпми, егулик?

Йўқ, йўқлар жонга тегмадимикан? Жонга тегди. Ҳатто бу ҳақидаги сўхбатлар ҳам зерикарли туюлади кишига. Чарчадик-да. Энди нима қилмоқ керак? Бу ҳар кимнинг ўз ихтиёри. Кимгадир куйиб пишиш ёқадди, бошқаси бори билан байрам. Ҳаёт шунақа экан. Одамзотни ўз шароитига қўндириб боравераркан. Серобчиликнинг қурдики. Тақчиллик ҳам абадий эмас. Айтадилар-ку, ойнинг ўзи беши қоронғу, ўн беши ёруғ, деб. Балки ўша қура кунлар ойнинг умрини ўтаётгандай. Ҳа, майли. Пешонамига битилганини қўравераркан. Инсонни эгаси тадбирга эгзақ этиб, бардошли қилб яратган. Айвиқса, бизни.

Зорлари пештоқида эса мева-чева гўлиб ётибди. Арзон. Сифатли. Энди уйланг. Қаредлар ер кам, мева сероб. Бизда эса акси. Ер кўп, егулик кам. Ш. Шаропов ижодида маънабу маъна бу суратга кўриб, гўборинг таркагандек бўлади. Орамизда ериги хор этмаётганларимиз борлигидан. Ўшларга раҳмат. Ўшларга тавҳид. Ҳанг энди ҳаммамиз шулар каби фойдаланса заминдан. Нарх-наво ҳозирдек осмонга ўрламасдики. Қурбонлар беш йилдикри, оилавий ижара усулида меҳнат қилишди. Қашқадарий вилояти Баҳористон ноҳиясидаги 17-сонли «БЎКЕЙ ХҲҲ сьезди» давлат хўжалиғи. Улар ўн бир нафар. Жамоага У. Қурбонов етакчилиги қилди. Икхтиёрлариди 49 гектар майдон бор. Унинг 47 гектарига пахта ештирилади. Ярим гектар ерда қовун, тарвуз, картошка, пшэ, сабзи, помидор қилган. Бола-чақаларнинг мевага зориққан жойга йўқ. Шунча миқдор жойга эса бугдой сеппишганди. 33 центнер дон олишди. Яна 4 ситир, 25 бош қўй-эчкилари ҳам бор. Этанг йили 32 миңг сум олган бу ижарачиларни пулга муҳтож, деб бўлмас. Балким уларнинг ҳам қандайдир муаммолари, етишмовчиликлари бордир. Лекин бизнинг ишонгимиз келадикки, улар ериги қадрига етдиган, ундан фойдаланишни биладиган кишилардир.

Тадиқотлар доираси ҳам кенгаймоқда: Тошкент олимлари билан бирга Самарқанд, Андижон, Бухоро, Жиззах, Қарши, Қўқон илмий марказлари вакиллари ўз ишларини тақдим этишди. Ўзгича хос яна бир нишона: бир қанча маълумотномаларда турли жумҳуриятлар олимларининг биргаликда тадиқотлари ва хулосалари баён этилган. Замонавий фан шу қадар кенг тарқалганки, унинг барча буйинлари ўзаро мана шундай алоқа боғланган.

Конференция залворли хулосалар баён этилган маълумотномалар билан бир қаторда, амалий, табиқий аҳамиятга эга бўлган ҳамда иқтисодий, маданият, соғлиқни сақлаш, турмушимизнинг бошқа соҳалари, долларб талаб ва эҳтиёжларига жавоб берадиган кўпгина тадиқотларнинг натижаларини ҳам кўриб чиқдик. Чунки, ялли ва секция мажлисларининг режасига мувофиқ лойиҳалаш ва қурилишдаги, саноат, қишлоқ хўжалиги ва транспортдаги, иқтисодий-иқтисодий тизимлардаги ишларни алгоритмлаш муаммолари ҳақидаги маълумотномалар ва ахборотлар тингланади. ...Конференциянинг биринчи кунини яна бир воқеа — Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги, СССР муҳандислик академиясининг хақиқий аъзоси, Ўзбекистон Фанлар академияси «Кибернетика» илмий ишлаб чиқариш биришмасининг бош директори В. Қ. Қобулов тўғрисида кунининг 70 йиллиги ва илмий, жамоат ҳамда муаллимлик фаолиятининг 50 йиллиги билан бир пайта тўри келди. У Абу Райҳон Беруний номидаги Ўзбекистон Давлат мукафотининг совриндори бўлиб, жумҳуриятда хизмат кўрсатган фан арбоби унвонига сазовор бўлган. Конференция қатнашчилари, касбдошлар ва шогирдлар атоқли олим ва фан ташкилотчиси, «Эш олимларининг устози» Басил Қобуловни самимий табриқладилар.

[ЎЗАТАГ мухбири].

МОСКВА, 2 сентябрь. ТАССнинг парламентдаги мухбирлари Кремнинг Сьездлар саройидан хабар қилдилар: Танаффусдан кейин СССР Олий Кенгаши Иттифок Кенгаши Раиси Иван Лаптевнинг тақлифи билан сьезд ишида қатнашаётган СССР Халқ депутатлари рўйхатга олинди. Бироқ унинг натижаси дарҳол эълон қилинмади. Шундан сўнг Қозғистон Президенти Нурсултон Назарбаев тақлиф этган сьезд раёсати таркиби юзасидан овоз бериш ўтказилди. У депутатларнинг зарур овозини олди. Сьезд котибияти ва овозларни ҳисоблаш электрон тизими ишини назорат қилиш учун халқ депутатлари гуруҳи таркиби тасдиқланди. Равислик қилувчи ўринини СССР Президенти Михаил Горбачев эгаллади. У анжуман ишига раҳбарлик қилишни ўз зиммасига олди. У депутатларни амалий ҳамкорликка даъват этиб, СССР Конституциявий назорат Кўмитаси Раиси Сергей Алексеевга сўз берди. У Кўмита номидан СССР Президенти ва ўн иттифокдош жумҳурият Ваётинини қўллаб-қувватлашни изҳор қилди.

МОСКВА, 3 сентябрь. ТАССнинг парламентдаги мухбирлари Кремнинг Сьездлар саройидан хабар қилдилар: Сьездинг бугунги эрталабни мажлисини Қозғистон Президенти Н. А. Назарбаев очиб, сьезд котибиятининг биринчи мажлисида СССР Халқ депутати А. Н. Сауининг бир овоздан котибият раиси этиб сайланганини маълум қилди. А. Н. Сауининг анжуман котибиятининг таркиби ва вазифалари, унинг иш тартиби ҳақида депутатларга ахборот берди. Анжуман номинга 1250 та хат ва телеграмма келди, деди у. Уларнинг асосий масъулуси СССР Президенти билан ўн иттифокдош жумҳурият олий раҳбарларининг Ваётинини қўллаб-қувватлашдан, ягона давлат сифатида Иттифокни сақлаб қолишни маъқуллашдан иборат.

Қурбон АЛИ.

Мустақиллик олдинда

мизни туманлаштириб келди-лар-да, ахир. Оқибатда шу даражага келиб қолдикки, мустақил яшаш нимаю мустақиллик ҳолатида яшаш нимаю мустақиллик бўлади деганга етдик. Шу ўринда битта нақл эста туюлади. Об-ҳавос иссиқ мамлакатлардан бирда полвон филни ушлаб занжирбанд этибдилар-да, улкан темир лар-да, ахир. Оқибатда шу даражага келиб қолдикки, мустақил яшаш нимаю мустақиллик ҳолатида яшаш нимаю мустақиллик бўлади деганга етдик. Шу ўринда битта нақл эста туюлади. Об-ҳавос иссиқ мамлакатлардан бирда полвон филни ушлаб занжирбанд

ди, деб беғам юрломаймиз. Беғам юришга ҳақимиз йўқ. Чунки олдинда курашлар кўп. Узини ўзбек деб билган, шу юртинг фуқароси деб санаган ҳар бир одам қўлдан мустақилликка эришдикми ўзи деган мулоҳазаси ўша филнинг аҳолига ўхшаб туюлади кишига. Мустақилликка эришдикми ўзи деган мулоҳазаси ўша филнинг аҳолига ўхшаб туюлади кишига. Мустақилликка эришдикми ўзи деган мулоҳазаси ўша филнинг аҳолига ўхшаб туюлади кишига.

ТАҲРИРИЯТДАН: «...азиз муштарий, агар эътибор берган бўлсангиз, хурматли ёзувчинининг юрдолидаги дил сўзлари «Бугуннинг гапи» ойнасун остида берилган. Зеро, бугундан бошлаб сизнинг ҳужиниңизга ушбу — янги ойнасунини тадбир этмоқдасиз. Маълумки, шу кунларда замон ғилдираги ажабтовур тезликда айланмоқда, илгари тасаввурингиз сарҳадларига синмаган фикрлар, воқеалар бугун бевосита кўз олдиниңизда юз бермоқда. Иجتимоий қарашлар, эътиқодлар, сийсий позициялар, гонимий платформалар, мафкуравий ақидалар шиддат билан ўзгармоқда. Ана шундай кезда суҳбат ҳам амал-тақал кун ўтказайтган, бозор шароитининг шарфатсиз интиқолларига бетхот тўқнашаётган ёшлар ҳамнамо ҳақи энг тўғри, шояхтан соғлом йўлни белгилаб олгани бир қадар мураккаб. Ойнасуниниңизни шу

бонс ташкил этдик. Хур фикрли, сийсий кураш тўлонолариди энг оқил, энг илгор нуқталарини белгилай биладиганлар майдонини бу «Бугуннинг гапи» айнаси шу бугунга ҳаётимизда юз бераётган воқеаларга ҳолис ва ҳаққоний муносабат билдиришди. «Бугуннинг гапи» бу мамлакатимизда юз бераётган ҳаётимиздаги асосий муаммоларга ниҳоят эришганимиз — мустақилликни том маънода таъминлашнинг хизмат қилмоғи керак. Яна бир шартни бизга жўнатаётган фикрлариниңиз тўрт қорғондан ошмасини ва чиндан ҳам бугуннинг таби бўлсин.

«ЧАМАН» АРТЕККА БОРАДИ

В. И. Ленин номидаги жумҳурият кашшофлари ва ўқувчилар саройининг «Чаман» ўзбек фольклор этнографик дастаси бир неча йиллик боплар бадийи хаваскорлик қуриш-таъловларида муривафакатли иштирок этиб келмоқда. Эш санъаткорлар шу йил июнь ойида Тошкентда бўлиб ўтган Урта Осиё жумҳуриятлари ва Қозғистон хаваскорларининг «Бола-лар овози» дўстлик фестивалида биринчи ўринини эгаллаб, Бутуниттифок кашшофлар оромгоҳи — Артекка йўлланма билан тақдирланган эди. Улар 7 сентябрдан 10 октябргача бу ерда ўтказиладиган Бутуниттифок боплар маданияти ва спорт фестивалида иштирок этишди.

Бугуннинг гапи

Она юртимизнинг мустақиллиги қўлга киритилганини эшитган, кўрган дастабки лаҳзаларда миядан кечган фикру ҳаёжонлар кўндалдаги бўйди: «Ҳаётки шу гапларни тўшимизда эмас, ўнгимизда қўраётган бўлсак! Бир кўзу йиғирма беш йиллик қаровликдан, малайликдан, бировларга тобе бўлишдан қутулганимиз ростми ўзини! Туғ, туғ, кўз тегмасин-да шикилли! Емон кўзлардан худо эрасин!»

Мўсонга жавоб

Ташкентлик истеъод эгалари бу масъулиятли синова пухта ҳозирлик қўришди. Боплар жамоасининг бадийи раҳбарлари ва белемистери, Бутуниттифок халқ дасталари конкурси совриндорини Азим Азизов бошлиқлигида «Кўшиқлар ва рақслар гулдасиси» деб номланган махсус мусиқавий-хорографик дастур тайёрланди. Узининг дилрабо кўшиқлари ва жозобали рақслари билан Иттифокимизнинг кўпгина шаҳарларида, жумладан Москва, Ленинград ҳамда Киевда санъат муҳлисларининг олқишига сазовор бўлиб келган «Чаман» жамоасига бу гал ҳам омад ёр бўлсин.

02 ХАБАРИ

БОЗОРДАГИ МУДҲИШ ҲОДИСА
У ўз ишини севарди. Умри бино бўлиб зивонинг молига кўз олайтирди эмас. Умри, инкинозламачи, қиморбозлар билан ҳеч вақт келишолмаган, келишмасди ҳам. Ешики, қарини, миллатидан қатъий назар одамларни хурмат қиларди. Милция сержанти Жуманазар Ражабов умрининг охиригача ўз эътиқодига содиқ қолди. Урган деҳқон бозориди одам гажаму. Узоқ-узоқлардан келган содда, ҳалол одамлар бу ерда ашаддий кивисовлар ин қуришганини қордан ҳам билишсин. Уша кунни Ж. Ражабов хизматдошлари О. Раҳимов, А. Собировлар билан биргаликда муттаҳамларнинг инга тушишди. Эски «ошна»лар ўз ишлари билан банд эдилар. Ҳуқуқни муҳофаза қилиш ходимларининг оғохландиришлари фойда бермади. Иш ниҳонсига етдим деганда йўз иштинги

ТАБИАТ ХИМОЯЧИСИ

Ўзбекистон табииоти муҳофаза қилиш Давлат қўмитасининг экологик ҳафталиғи — «Ўзбекистон табииотининг нишона» сони муштарийлар қўлига тегди. Унинг таъсис этилиши жумҳуриятимиз интиқоний-сийсий ҳаётини муҳофаза қилишда. Бундай рўнома навр этишни ҳаётнинг ўзи тақдот этди. Чунки Ўзбекистон Президенти И. Каримовнинг рўномага йўллаган табриғида таъкидланганидек: «...Ердан, сувдан, ҳаводан, тиринликимизнинг барча табиии манба-ларидан оқилона фойдаланишга ўрганиш пайти етди. Саноатда чиқитиш шиллаб чиқариш технологиясига тўла ўтишимиз, ҳар бир завод, фабриканинг муҳофаза нишоотлари нуқсонсиз ишлашга эришмоғимиз керак. Ҳунда қилиб айтганда, гўзал табиқимизни асраб-авайлаб, келажак авлодларимизга етказиб беришимиз зарур. Янги рўнома «Табиятда ишқ бор, гўзаллик бор, садоқат бор!» иборасини ўзига шикор қилиб олганлиги ҳам беғиз эмас. Зеро у табият номидан сўзлайди, инсонлар ҳамжамиятига да унинг манфаатларини ҳимоя қи-

Борис Панкин: «СССР ташқи сийсатининг устиворлиғи сақланади»

Ўтган ҳафтада СССР ташқи ишлар вазири этиб тайинланган Борис Панкин бугун ўз фаолиятини «Горбачев — Шенарнадезе йўли»дан бошинини айтди. Бугун очилган СССР Халқ депутатларининг навбатдан ташқари бешинчи сьезди коридорларида журналистлар билан суҳбатлашган Борис Панкин Иттифок Ташқи ишлар вазирилик фаолиятини «Безан нуқсонлар тузатилишини, бионолар, «Горбачев — Шенарнадезе» йўли умуман янада жадалдор, гайрат билан, фитна оқибатларини ҳисобга олиб» ўтказилганини таъкидлади. Борис Панкин Иттифок Ташқи ишлар вазирилик тузилмалари ҳамда вазифаларини жумҳуриятлар Ташқи ишлар вазириликларининг мавқеи оширилишини ҳисобга олиб, қайта қўриб чиқиш ниятида эканлигини айтди. СССР Ташқи ишлар вази-

лиги ходимларининг сони қисқартирилди, жумҳуриятларга қўриқ ваколат бериш мўлжалланмоқда. Янги вазири Прагада элчи бўлиб ишлаган вақтида Россия, Украина, Белоруссия ташқи ишлар вазирилари билан яхши амалий алоқалар ўрнатганини, бу эса шубҳасиз келажакда унга ердан бошинини қайт этди. Борис Панкин СССР Халқ депутатларининг бугун очилган сьездида СССР бирлигини сақлаб қолишга кўмаклашди, деган умидини билдириди. «Бундан биздан бугун дунё нутули, — деб таъкидлади у. — Агар СССР айрим давлатларга бўлиб келса, ҳаммаиз патта ҳафт остида қолганимиз мумкин».

3. УСМОНОВА, [ЎЗАТАГ мухбири].

ТАҲРИРИЯТДАН: афсууси шундай. Ҳўш, «ўзбеклар иш» деб бугун жаҳон жар солиб, халқимизни ҳақоратлагани ва бугунги кишиларни айдор қилиб қамалганилар учун ким жавоб беради!

